Իսթանպօլ իչին սենէվի գրուշէթի 8 մէճիտ
6 այլըգ 4 »
3 այլըգ 2 »
—
Թաշրալար իչին բօսթա խարճըթի պիլէ օլարագ, Սենէվի զըյ. 10 մէճիտ.
6 այլըգ 5 »
3 այլըգ 21/2 »
—
Եվրաքէն նէշրօլունմազ սա- Թըրը էքի ղուրուշ ։

Մանզումէի Էֆքեար

1294 ՀԱԶԻՐԱՆ 27 ՍԱԼԸ
ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ
1878 ՅՈՒՆԻՍ 27 | ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒԼԻՍ 9
1295 ՐԷՃԷՊ 9
Նօ. 3791

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը 1 ինճի աէֆա 3, 2ինճի աէֆա 2, 3ինճիւ վէ սայիր աէֆալար իչին 1 զը. Իլան սըրասընա գօնուլմաեան իլան սաթըրըն 5 զը. Մէքթուպ վէ սայիրէ, Գալաթասարա Բէնճէմալ... վագը Նր. 41 Իդարէ խանէ... Ֆանուրեան ... իրսալ իտիլէճէք տիր ։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պէրլին, 8 յունիս

Գօնկրէ պու կիւն պաշլըճա միւզաքէրաթընա խիթամ վիրտի ։ Ահտնամէ եա քէնտիլէրինէ կիւնիւ վէ եախօտ ճումաա իրթէսի կիւնիւ իմզալանաճագ տըր ։

Գօնկրէնին կէչէն ճումաա կիւնիւ վուգու պուլան իճթիմաընտէ, Օսմանլը մուրախխասլարը, Պօսնաընըն Ավուսթրիա ասաքիրի թարաֆընտան իսթիլասընա բաղլ օլմասըզլարընը, վէ Պաշա Ալի պու սպասթէ տողրուտան տողրու Ավուսթրիա տէվլէթի իլէ միւզաքէրէ իթմէք իսթէտիկլէրինի պէյան իթմիշլէր ։

Քրակիւժէվաչ, 8 յուլիս

Միլլէթ մէճլիսինին քիւշատը միւնասէպէթի իլէ բրէնս թարաֆընտան իրատ օլունան նութգ, Իգնաթ իյէթիլի վաթանբէրվէրլիքլէն տոլայը միլլէթէ պէյանը թէշէքքիւր իթմիշ, վէ Սըրպիսթանըն իսթիգլալիյէթ ու թէվսիի հուտուտ իթմէսինտէն պահս իլէ, Սըրպիսթան պունտան պէյլէ խոշնուտ օլուպ, մալիյէ վէ սայիրէճէ խըլաճաթ իսլահաթլէր պիլտիրմիշ տիր ։

Վիէննա, 6 յուլիս

Ավուսթրիա գապինէթօսու տիւն իսթիֆա իթտի ։ Իմպէրաթօր Թէքլիֆ գապինէթօսուն իսթիֆասը հաղգընտա միւրէճէք գարարը սօնրաեա պըրագարագ պու կիւն անճագ տախլիյէ նազըրը պարօն Լասէրին իսթիֆասընը գապուլ, վէ րէիսի միւքէլլէֆ բրէնս տ'Աուէրսբէրկի մուվագգաթ սուրէթտէ տախլիյէ նէզարէթինէ նասպ ու թային իյլէտի ։

Իտան չաշը տիւն պուրաեա կէլիպ, հըւքիւմէթին բութչէսինի իմբէրաթօր թարաֆընտան գապուլ օլունտու ։

Լօնտրա, 5 յուլիս

Մէպուսան մէճլիսինտէ միւսիւ Մոնգ Եունանիսթանըն իչտագը արզու օլունան Կիրիտ հաղգընտա մէճլիսին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իյլէմիշ տիր ։

Խարիճիյէ միւսթէշարը միւսիւ Պուրգ, պունա ճէվապէն, «Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի Կիրիտի ունութմամըշ, ֆագաթ Պապը Ալիտէն պրօլէմասընը միւզաքէրէ գանն իտիյօր ։ Կիրիտ մէսէլէսի, Եունան մէսէլէսինէ մէրպութ օլտուղունտան, գօնկրէնին նէ գարար վիրէճէկինի, չիմտիտէն քէշֆ իթմէք միւմքին տէյիլ տիր» տէմիշ ։

Թայմիս ղազէթասընըն գաննընա կէօրէ, Պաթում Րուսիաեա թէրք օլունաճագ իսէ տէ, օրատա իսթինքեամ ինշասը քէնտիսինէ մէմնու օլաճագ տըր ։

Պէրլին, 4 յուլիս

Եփիրօս վէ Թէսալիա վէ Կիրիտ Եունանիսթանա իլհագ խուսուսընտա, ֆագաթ կէօլալը միւզաքէրէ տէն սիւր միւզաքէրէլէրտէ հասըլ օլաճագ իսէ խարէ վիրիլէճէք տիր ։

Պէրլին, 5 յուլիս

Զանն օլունտուղունա կէօրէ, Եունանիսթան հուտուտունու թաայինէ իւզրէ թաահհիւթ իթմէք իչին տողրուտան տողրու Եունանիսթան հիւքիւմէթի իլէ միւզաքէրէ վէ իթթիֆագ իյլէմէսինի գօնկրէ Պապը Ալիյէ թավսիյէ իտէճէք տիր ։ Գօնկրէ Սըրպիստանը Ավուսթրիաեա վիրմիշ տիր ։

Րէուսիլիք ղազէթասը, գօնկրէնին գարարլարընը չէթինլէն գըլըճ իլէ, մէզքէրը գարարլարըն տէվամ իտէճէք չէյլէր իմտիազլընտան պաշգա մուրախխասլարա տահա զիատէ միւսթաղիլ էհէմմիյէթ պուլունմալարընը իսթէր իմիշ, վէ տէեօր քի «Րուսիա տէվլէթինին, Այ Սթէֆանօս մուահէտէսինտէ Եունանիսթանա տայր մէգտար արազի թէրքինտէն քինանէ իթմէսինէ մանիա վիրիլիր, լաքին Ինկիլթէրրա թարաֆընտան պէյլէ պիր թէքլիֆ վուգու պուլմասընա մանիա վիրիլմէզ ։»

Եինէ մէզքիւր ղազէթա իսմէ իտէրէք

տիեօր քի, գօնկրէտէ լօրտ Պիգօնսֆիլտ իլէ լօրտ Սալիսպիւրինին հարէքէթինէ նէ իսիմ վիրիլմէսինի պիլմէյիզ ։

Բարիս, 3 յուլիս

Ֆրանսըզ ղազէթալարը, գօնկրէնին գարարլարընը չէթինլէն գըլըճ իլէ մէզքիւր գարարլարը հաղգընտա կէօրիւեօրլար, վէ պունտան աղըր նէթիճէլէր քէշֆ իտիեօրլար ։

Պէրլին, 3 յուլիս

Գօրչագօֆ թանըն Բրօվինսիալ ղազէթասը, մաճար օլտուղու միւվաֆֆագըյէթինտէն տոլայը գօնկրէյի թէպրիք իտիեօր ։

Պէրլին, 4 յուլիս

Իմպէրաթօրուն եարէլէրի քեամիլէն իյիլէշմի ։

Գահիրէ, 4 յուլիս

Թէքմին էյլէտիքլէրինէ կէօրէ, Խըտիվ հազրէթլէրի, Նուպար բաշայը ճէլպ իթմիշ տիր ։

ԱԺԱՆՍ ՊՕՐՑԷԱՆՕ

Պէրլին, 7 յուլիս

Գօնկրէ հաղգընտա պըլնան վէ հէրսինտէն գիեատէ սահիհ կիպի կէօրինէն մուհիմմ հավատիսլէր շունլարտան իպարէթ տիր. Չէօյլէ քի, Րուսիա իմբէրաթօրու, Պաթում հաղգընտա Ինկիլթէրրա թարաֆընտան վագը օլան թէքլիֆի գապուլ իթմիշ տիր ։ Թէքլիֆը մէզքիւր աչըքեամինէա, Պաթումի սէրպէսթ լիման իլան օլունարագ Րուսիաեա թէսլիմ գըլընաճագ տըր ։ Ճիվարտա պուլունան իսթինքեամաթըն ճիւմլէսի տէ հէտմ օլունաճագ տըր ։ Լիման հիչ պիր տօնանմա կիրմէճէք տիր ։ Պուլղարիա մասալէ, Րուսիա, Պաթազիտ իլէ Ալաշկէրտտէն վազ կէչիփ անճագ Գարս իլէ Արտահանը ալաճագ տըր ։

Զանագ գալէ հալը հաղըընտա գալաճագ տըր ։

Գօնկրէնին տիւնքի իճթիմաընտէ լօրտ Պիգօնսֆիլտ Եունանիսթանըն մէթալիպինէ գարշը սէյլէտիկի, Պօսնաեա Ավուսթրիա ասաքիրի կիրմէսի իլէ հիւքիւմէթի սէնիեէ աղըր վէ մաարաֆը պիր գայլէտէն գուրթուլաճագընը սէյլէտ իթմիշ տիր ։

Պուլղարիսթանըն եալընըզ պիր թիճարէթ սանճագը պուլունաճագ տըր ։

Սուրէ մուահէտէսի եաղընտա իմզալանաճագ տըր ։

Պէրլին, 8 յուլիս

Գօնկրէ պու կիւն միւզաքէրաթընա խիթամ վիրտի ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Նիհաեէթ Եունան մէսէլէսի խիւլասաթէն հալլ օլունտու ։ Գօնկրէնին գարարընա թէվֆիգան, տէվլէթի Ալիէէ ճանիպինտէն Եունանիսթանա թէրքի լազըմ կէլէն մահալլէր, Թըրհալատա Սալամպրիա նէհրի իլէ Եանեատա Գալամաս նէհրինտէն իպարէթ տիր ։ Կիրիտ հաղգընտա հիչ պիր շէյ մալիւմ օլամամըշ իսէ տէ, ճէզիրէյի մէզքիւրէնին մըլթազարիէթի իչին պաշ գանուն գանն օլունմագտա տըր ։ Թըրհալա իլէ Եանեանըն սայիր ճիհէթլէրի, Մաքէտօնիա իլէ պէրապէր Րումէլիյի շարգիյէ տախիլ օլաճագ տըր ։ Մէզքիւր Րումէլիի շարգի իսէ մալիւմ օլտուղու իւզրէ, պէշ էնէ միւտտէթլէ պիր Խըրիսթիան վալի իլէ մըլթազարէթի խուսուսի թէրթիպ խարէ օլունաճագ տըր ։

Աժանս Պօրտէանօ սիւր Թէլէկրաֆը, Պաթում մէսէլէսինին հալլ օլունտուղունու խապէր վիրիեօր իսէ տէ, պունուն նէ սուրէթլէ օլտուղունու պիլտիրմիեօր ։ Մալիւմ տիւր քի, բրէնս Պիզմարգ պու մէսէլէնին Րուսիա իլէ Ինկիլթէրրա միաննէսինտէ հալլ օլունմասը էֆքեարընտա իտի ։ Ահալի չիմտի նասըլ հալլ օլունտու ։ Թէքլիֆ մի իտիլտի, եօգսա Րուսիա պու նօգթայը էլտէն մի իթտի ։

Եունան մէսէլէսինին օ վէճհ իլէ թէսվիէսի իւզէ, Ցէրիսաատէ պուլունան Եունանլըլարըն մուճիպի մէսէրրէթի օլմաշ տըր ։ Ջիւնքի պու սուրէթ Զըրքի քեամիլ Նագարըլա պագըշ, պունլարըն գաննընա կէօրէ, հուտուտը Թասալիէինին պուլունմամալարընտան տոլայը, իւկէրուտէ տէվլէթէյն պէյնինտէ միւնազաաթըն պուհարինէ մէյտան վիրիլմիշ օլմայը, վէ գօնկրէնէ մէրամ, Սլավլարը գարշը Եունանլըլարը իսթիֆատէ իթմէք իչին տահա զիատէ օլմասըզ, վէ տէվլէթի Եունանիսթան թէշքիլի սըրասընտա, լիպերալ օլունան խաթըրըն պու տէֆա տահի գօնկրէ թարաֆընտան թէքրար օլունտուղու, պունլար պէյնինտէ սէյլէնմէքտէ տիր ։

Մէմլէքէթէյն կէլինճէ, գօնկրէ, իմարէթի մէզքիւրէ թարաֆընտան վէրիլէն ըսլահաթ ու թայինի օլունտուղու, Սըրպիստանըն պիր մըգտարըն անըն թարաֆընտան թէսլիմ խուսուսէ գարար վիրիլմիշ տիր ։ Պու գարար իսէ, Պուգրէշտէ ճիւմլէնին չիքեաեաթընը մուճիպ օլմուշ, Մէմլէքէթէյն ղազէթալարը ճէզրին օլմագտա, Պէսարապիանըն Րուսիաեա թէրքինտէն շիքեայէթ իթմէքտէ իմիշլէր ։

Իսթանպօլ կէլէն պիր թէլէկրաֆնամէ մալիւմ օլտուղունա կէօրէ, գօնկրէ, միւզաքէրաթը պու իճթիմաընտա ըսլահաթլար իչին, պու հավալինին սէրգէթի իլէ թէլէֆ օլունաճագ տըր ։ (Ֆար տիւ Պօսֆոր)

—Պէրլինտէն չէքիլմիշ օլան յունիս 29 թարիխլի պիր թէլէկրաֆնամէտէ օգունմուշ տուր ։

«Րումէլիտէ պուլունան չըրքէզլէրի խաթթըլարը, մէմալիքի շահանէ կիպի թաղսիմ օլունաճագ տըր ։ Եանի պունտան պէյլէ, պիր Րումէլի, վէ պիր Պուլղար, վէ պիր տէ Պօսնա խաթթը օլարագ, պու խաթթլար պիր Ավուսթրիա գումփանեասը թարաֆընտան իշլէթիլիլէճէք տիր ։ Անլաշըլտըղընա կէօրէ, գօնթ Անտրաշի, չըրքէզլէրի մէսէլէլէրինէ տայիր Րուսիա իլէ իթթիֆագ միւվաֆֆագ օլամատընտան նաշի, պագը ճիհէթէ Րուսիաեա պազը մէնաֆի թէրք իթմէք սիլեսէլէ ։ Եալընըզ նաֆիաեա օլմալըգ, բէլիթիգաճա տախի միւհիմմ օլան չըրքէզլէր մէսէլէսի, եալընըզ իգթիսատ օլունան խաթթլարա միւթաալիա օլմալըգ, իլէրուտէ իսմալ օլունաճագ խաթթլարա տախի շամիլ տիր ։

«Շարգ չըրքէզլէր մէսէլէսի, Ավուսթրիա վէ տէվլէթը Ալիէէ չըրքէզլէրի պիրի պիրլէշտիրիլիպ կիւն խիթամ պուլաճագ, օ վագըթ Ավուսթրիանըն թիճարէթ վէ նուֆուզու արթաճագ տըր ։»

—Գօնկրէնին յուլիս 26ըտա վուգու պուլան իճթիմաընտէ Ավուսթրիա մուրախխասլարը Վիէննատան Ցէրիսաատէ գատար Ավուսթրիանըն Թահթը նէզարէթինտէ չըրքէզլէր ինշա օլունմասը թէքլիֆինի գապուլ իթտիրմիշլէր ։ Օ սուրէթ գօնթ Անտրաշի, րէֆիգլէրի օլան սայիր Ավուսթրիա մուրախխասլարըլա մէմուրլարա պիր զիեաֆէթ վիր իշ ։

— Նասիօնալ Ցայթունկ ղազէթասը, Ավուսթրիա վէ Մաճարիսթան ասաքիրինին, Պօսնա վէ Հէրսէկէ սուրէթը տուխուլլէրինէ տայիր մահիւմաթը ալթըլէ յի վիրիեօր ։

Պիր գօլ օրտու, Աուկուսթ թարաֆընտան Բըրօտ խօտէն թարիգինտէն Պօսնա սահրասընա տուխուլ իլէ Պօսնա-Սէրայ իւզէրինէ եիւրիւյէճէք տիր ։

Պիր իքինճի գօլ օրտու տախի Ցումագ եատան հարէքէթլէ, Բալանքա Սէպ Նիգօ Թայի իլէ Լիվանօ իւզէրինէ կիտէճէք տիր ։

Պիր իւչիւնճիւ գօլ տախի, Բոսնայը գա իւզէրինէ հարէքէթ իյլէյէճէք տիր ։

Սարաեա կիտէճէք գօլ, հուտուտա կէլտիքլէրինի տօգուզունճու կիւնիւ Պօսնա Սէրաեա կիրէճէք տիր ։ Պու ասքէրին գօմանտանը Ֆիլիբօվիչ օլուպ, պու

գօլ անտա Պօսնայը օլտուղունտան, պու կիւնքի կիւն պու խիտմէթ իչին Ֆամիլեատան պագը Պօսնա պէյլէրի վար տըր ։

Հէրսէկ իւզէրինէ կիտէճէք գօլ օրտու գօմանտանը, ֆէլտ մարէշալ Եօվանօվիչ տիր ։ Պօսնա վէ Հէրսէկ իչ ասքէր իւրէճէք աչքէր 80 պինտէն իպարէթ օլուպ, պու օրտու իլէ պիր միւքեմմէլ գօմիսէրի պուլունաճագ տըր քի պու գաթ, տախիլիյէ նէզարէթինտէ պիր տայիրէ րէյիսի պուլունան միւսիւ Բիրիսքի տիր ։

Պօսնատա չիմտիլիք 42 պին ասաքիրի Օսմանիէէ պուլունուպ, Պաշը Ալի պունլարըն չէքիլմէսինէ, վէ Ավուսթրիա ասքէրինին տուխուլինէ մումանաաթ իյլէմէյէրինէ էմր վիրմէճէք տիր ։

Պու գօլ օրտուլար միւքէմմէլ օլարագ, պէրապէրլէրինտէ, օն էշտի ալ յէար խասթախանէ թանզիմի իչին լազըմ կէլէն ալէթ ու էտէվաթ պուլունուեօր ։

—Գօնկրէնին գարարը իւզրէ, Րուսիալըլարըն եաղընտա Ցէրիսաատէն ճէվարընտան Զաթալճաեա չէքիլէճէքլէրի կիպի, Վարնա վէ Շումնու գալէլէրինին թախլիեէսի իչին, տէվլէթի Ալիէէ վէ Րուսիա թարաֆընտան իքիշէր գօմիսէր թայինի օլունմասընտա գարար վիրիլմիշ օլտուղընտան, տէվլէթի Ալիէէ ճանիպինտէն մէմուրիյէթի միւլքիէէտէն պիր զաթ իլէ ֆէրիգանը քերամէտան Րէֆիք բաշա հազրէթլէրի, վէ Րուսիա թարաֆընտան պիր ժէնէրալ վէ պիր միրալայ գօմիսէր թայինին օլունմուշլար տըր ։

Պունլար իւթթիտա Շումնուաեա կիտիպ, միւհաֆըզլարի իւզէան իթթիֆագըն, վէ օրալարըն ասքէրի միւհիմմաթը նազըլ թէսլիմ, վէ անտէն սօնրա Վարնաեա կէլիպ, օ վէճհ իլէ մուամէլէն իւքմալինէ վէ թէսլիմինէյի պաշէէ իֆա, իքի գալէնին թէսլիմ իտէճէքլէր տիր ։

—Կիրիտ էհալիսինին թանզիբէ աճալ վէ մէթալիպի զըմնընտա, Պապը Ալի ճանիպինտէն միրլիվա Սամի բաշա իլէ Ինկիլթէրրա սէֆարէթի թարաֆընտան սէֆարէթ քեաթիպի քեամիլի Մ. Պարիկ, բայլար կիւնիւ ազիմէթ Կիրիտէ միւթէվէճճիհէն Ցէրիսաատէն հարէքէթ իթմիշլէր տիր ։

—Թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն նէվվէքէթ կիւն սէրգուրէնալի Շահանէ իլէ, եավէրի էքրէմի հազրէթի չէհրիշահի Նամըգ բաշա հազրէթլէրի, Տավութ բաշա խանաթխանէյինէ իգամէ պույրուլարագ, խանէ մէզքեանը պաշքա պաշքա թալթիֆ պուեուրուլմուշլար տըր ։

—Պէրլինտէն չէքիլմիշ օլան յունիս 28 թարիխլի պիր թէլէկրաֆնամէտէ օգունմուշ տուր ։

«Տէվլէթի Ալիէէ մուրախխասլարը, մէգտարը ազ պիր շէյ օլսա պիլէ գանն օլունան Պուլղարիսթան վէրկիսինի, Պուլղարիսթան իմարէթինին նիմ իսթիգլալիեէթինէ պիր նէվի սըթոլ ատա իտիեօրլար ։ Պաշը Ալի պունտան պաշգա տէվլէթի Ալիէէ միւհէնտիսլէրինտէն, եալըն մէգքիւրէնին հիսսէսինէ իսապէթ իտէն մէգտարը միւնասիպ պիր վարիտաթ, վէ եա պիր միքտարը թէքալիֆի թալէպ իտիեօրլար ։ Պու մէսէլէ եարըն մէվզույէ միւզաքէրէ գօնուլաճագ տըր ։»

—Եվվէլքի կիւն Գալաթատա Գարաքէօյ Թրամվայ արապասընըն, պաշքալարընը քէօփրիւ աթլարը, միւհաֆըզըն գուլագլարը սիքերէ եարալա պիր գադընըն միւթէհէաիրէն վէֆաթ իթթիկի իշիտիլմիշ տիր ։

—Ցին Սուլթան Պահուտըն Մէյմանէնտա մալիէէ նէզարէթի թարաֆընտան պիր մէգտար գայմէ իհրագ իտիլմիշ տիր ։

Սօն բօւթա իլէ կէլէն Եվրօբա ղազէթալարընտա կէօրիւլէն թելէկրաֆ հավատիսլէրի տիր ․

Պէրլին, 30 յունիս

Միւսիւ Բիսմիրք իլէ գօնթ Անտրասի պէյնինտէ հասըլ օլան իթթիհատը էֆքեար իւզ՚րինէ, Բիրօթ սանճաղը իլէ ճիվար մահէլլէրին Սըրպիստանա իլթիհագը մատտէսի, գուրայի ումումի իլէ թեսվիեէ օլունաճագ տըր

ինչա օլունմուշ վէ ճախսու ինչա օլունաճագ Օսմանլը չըմէնտըֆէրլէրինէ, քէզա, Պօսնա, Հէրսէք, Սըրպիստան, վէ Պուլղարիստանտա ինչա օլունաճագ չըմէնտըֆէրլէրէ Ավստրիա հիւքիւմէթի նէզարէթ իտէճէք տիր ․

Գօնթ Անտրասի իլէ Գորտտաղ մուրախխասլարը պէյնինտէ հէնուզ իթթիհատը էֆքեար հասըլ օլմատըղ, պու պապտէ պաղը կէօնա կիւճիւքլէր զուհուր իթմիշ տիր ։ Գօնթ Անտրասի, Պօսնա պօղազընտա պուլունան արազիյի վիրմէք իսթէմէեօր ․

Պէրլին, 1 յուլիս

Գօնկրէ պու կիւն Մէմլէքէթէյն մուրախխասլարը Մ․ Քօկոլնիճէանօ իլէ Մ․ Պրաթիանօյու տինլէտի ։ Իքիսիտէ պիրը պիրը պիրէր նութգ իրատ իտէրէք, գօնկրէյէ թագտիմ էյլէմիշ օլտուգլարը լայիհա հագգընտա իյզահաթ իթա իթմիշլէր տիր ։ Բրէնս Կօրչագօֆ մէզգիւր նութգլար թապ օլունուպ, մուտախաքէրէն բէյնագուրը տիգգաթա ալընաճագընը պիլտիրտի ։

Պէրլին, 1 յուլիս

Մէմլէքէթէյն մուրախխասլարը Մ․ Քօկոլնիճէանօ իլէ Մ․ Պրաթիանօ գօնկրէտէն չէքիլտիքտէն սօնրա գօնկրէ Մէմլէքէթէյն մէսէլէսինի թահքիք թէզէքքիւրէ ալտը ։ Եվրօպա նամընա, վէ Պապը Ալինին րիզասը իլէ Մէմլէքէթէյնին իսթիգլալիեէթի իլան գըլընտը ։ Պատէհու գօնկրէ, 1856 ահտնամէսի իլէ Ռուսիատան ալընըղ Մէմլէքէթէյնէ վիրիլէն Պէսարապիա գըթասընըն թէքրար Ռուսիաեա վիրիլմէսինէ գարար վիրիլտի ։

Սիւննէ, Մահմուտիէ, Իսաքճա, Թուլչա, Մաչին, Պապատաղ, Հէրսօվա, Բիւսթէնճէ, վէ Մէճիտիէ, եանի թէքմիլ Տօպրուճա իլէ Տէլթա վէ Սէրբան ճէզիրէլէրի Մէմլէքէթէյնէ վիրիլէճէք տիր ։ Ֆրանսա մուրախխասը վէ խարիճիէ նազըրը միւսիւ Վատինկթօն, Մէմլէքէթէյնին ճէնուպի սինօրու, Սիլիսթրէ շէհրի տախիլտէ օլմաեարագ, անճագ շէհրի մէզգիւր հիվարընտան Գորտէնիգըտէ վարը Մանկալիա լիմանընա գատար թէմտիտինի գօնկրէյէ թէքլիֆ էյլէտի ։

Գօնթ Անտրասի իլէ մարքի տը Սալիսպրի, վէ բրէնս տը Պիսմարգ վէ Ռուսիա մուրախխասլարը, թէքլիֆը մէզգիւրու գապուլ էյլէտիքլէրինտէն, գօնկրէ տախի գապուլ էյլէտի ։

Պէրլին, 1 յուլիս

Նասըլ քի Սըրպիստանտա էզլէ տէ, Մէմլէքէթէյնտէ պուլունան եէհուտիլէրին, հուգուգը միլլիեէ վէ պօլիթիգըեէ, վէ թասարրուֆը էմլաք հագգընա նայիլ, վէ օրալարտա հէր քէսին իսթէտիյի կիպի իճրայի ային իթմէսի, վէ հէր սանաթը իճրա իթմէսինէ գարար վիրիլտի ։

Մէմլէքէթէյնին թալէպ էյլէտիյի թազմինաթը հարպիէ մէսէլէսի, իլէրուտէ Ռուսիաեա վիրիլէճէք թազմինաթը հարպիէ մէսէլէսի իլէ պէրապէր թէզէքքիւր օլունաճագ տըր ։

Պատէհու գօնկրէ Գորտտաղըն իսթիգլալիեէթինի իլան իթտի ։

Վիէննա, 1 յուլիս

Պէրլինտէն Բօլիթիշէ Գօրէսբօնտէնց ղազէթասընա աթիտէքի թէլէկրաֆնամէ բէշիտէ օլունմուշ տուր ․

«Գօնկրէտէ պիր ճիւմլէ մուրախխասլար, Օսմանլը մուրախխասլարընըն բրօթէսթօլարընա բաղմէն, Պօսնանըն Ավստրիա ասքէրինտէն իսթիլասընա գարար վիրտիքլէրի սըրատտա բրէնս տը Պիսմարգ, Օսմանլը մուրախխասլարընըն քէլամընը գաթ իտէրէք, գօնկրէնին գարարը մէզգիւրու իթթիֆագ իթմէսէ հագգը պուլունտուղունու, վէ մուգաաաէմէ սիլահլա քէնտիլէրինտէն ալընմըշ օլան սինօրուն պիր գըսմը Պապը Ալիեէ իատէ գըլընտըղընը տէրխաթըր, վէ Պապը Ալինին, քէնտիսինէ խայըրլը օլան գարարլարը գապուլ վէ բէք օ գատար խայըրլը օլմաեան գարարլարը րէտտ իթմէսի գապիլ օլանուր չէյ օլմատըղընը պիլտիրմիշ տիր ։ Մ․ տը Պիսմարգ իճթիմաի մէզքիւրէտէ միւզաքէրաթըն թաճիլինի թալապ, վէ աքսի հալինտէ, նամիգաճըղը հաճէթի իլէ րիասէթտէն իսթիֆա իտէճէյինի պէեան էյլէմիշ տիր ։

Պունուն իւզէրինէ, գօնկրէ պաշգըճա մէսէլէլէրի հալլէ վէ իքմալ իտէրէճէք էհէմմիէթի պուլունան մէսէլէլէրի մահէլլի գօմիսիօնլարա ինհա իթմէեէ գարար վիրտի ․ մէզգիւր գօմիսիօնլարըն իթթիֆագ իտէճէյի գարարլարը, Պէրլինտէ էյլէկէրտէն միւզաքէրէ օլունաղ իճթիմայ իտէճէք օլան գօնֆէրանս թարաֆընտան թաստիգ օլունաճագ տըր ։»

Վիէննա, 1 յուլիս

Պէրլինտէն յուլիս 1 թարիխի իլէ Թակպլաթ ղազէթասընա աթիտէքի թէլէկրաֆնամէ բէշիտէ օլունմուշ տուր ․

«Օսմանլը մուրախխասլարը, Պօսնա իլէ Հէրսէքին Ավստրիա ասաքիրի թարաֆընտան իսթիլասը հագգընտա գօնկրէ րիասէթինէ պիր լայիհա թագտիմ իթմիշլէր ։ Պապը Ալի, մէզգիւր լայիհատա քէնտի հուգուգլարընը քէնտուսու հասր էյլէտիյինի, վէ իւզէրինէ ալտըղը մէսուլիեէթ ալմատըղընը, պունունլա պէրապէր, մուգավէմէթ իտէրէք, հալը հազըրըն մուշքիլաթընը արթըրմաղ իսթէմէտիյինի պիլտիրմիշ տիր ։

Պէրլին, 4 յուլիս

Գօնկրէ, պու կիւնքի իճթիմանտէ սինօրլար մէսէլէսի իլէ Պաթում մէսէլէսինի թահքիք թէզէքքիւրէ ալաճագ տըր ։

Թիւրքլէր, Եունանիստան մէսէլէսինտէն զիեատէ Պօսնա մէսէլէսի իւզէրինէ ուղրաշմաեա մէյլ իտիեօրլար ։

Լօնտրա, 4 յուլիս

Պիգմոնտ յուլիս 3 տէ թայմսին մուխպիրինէ շէօյլէ սէօյլէմիշ տիր․

«Սուլհը արզու իտէրիմ, վէ պունու թէէմին իչին էլիմտէն կէլէնի գատար չալըշըրըմ ։ Պուլղարիստանըն հուտուտու գօնկրէնին գարարը իւզրէ թայինի օլունմաքլըղը ինկիլթէրրա պէօյլէ պիր ֆիքրի հասըլ գազանմըշ տըր ։ Սուլհ ու սալահ թէէմին օլունմուշ տուր ․ հալ պու քի Ռուսիատան ճէնկ միւսաատէսի իսթէնիլէմէզ ։ Օնուն տա սուլհ մէյլիեաթընըն պիր հասըլատը վար տըր ։ Ալմանեա նէ քի խարտայիտէ իսթէտի իսէ խարպ, էյէր մուհարէպէ զուհուր իտէրսէ, Ալմանիա պիթարաֆ գալաճագ տըր ։ Պաթում մէսէլէսինին հալլի ղաճէթլէ միւշքիլ իսէ տէ, մէսէլէյի մէզգիւրէնին գօնկրէնին խարիճինտէ, սուլհէն հալլ ու թէսվիէսի մէմուլ տուր ։ Պիսմարգըն զանընճա, տէվլէթի Ալիէ սօնսու Ավստրիաեա պիր թազըմ միւսաատէլէր իտէճէք, ֆագատ Եունանիստա իթմէեէճէք տիր ։»

ՎԻԳԹՕՐ ԻՒԿՕՆՈՒՆ ՆՈՒԹԳՈՒ

(Ճիւմաա իրթէսի կիւնքի նիւսխաէմիզտէն պագըյյէ․)

Նութգումու պու էսէֆ վիրիճի լագըրտը իլէ պիթիրմէք իսթէմէտիյիմտէն, պաշըմը գալտըրարագ պիր պագըշ թէֆէքքիւր իրէ միւրաճաաթ իթմէքլիյի արզու իտէրիմ ։ Մատամ քի իթթիֆագ սուլհ ու սալահըն թասթիգիյէ պաշլատըգ, մէզգիւր աղամէթլի վէ րահաթպախշ խատտամըզտա թէվզի իտէլիմ ։

«Զամէն սէօյլէմիշիմ տիր, վէ թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, պէնիմ աղէմ իչին էն պիւյիւք ազըմլըգ տէնիլէն շէյ, չու իքի լուղէթ իւզէրինտէ պուլունմագտա տը, եանի, պիրի հիւսնի իթթիֆագ, վէ տիքէրի միւսավաթ տիմէք իթթէրիմ ․ շէօյլէ քի, րէյ ու էֆքեար ճէհէթինծէ հիւսնի իթթիֆագ, վէ ատամ ճէհէթինծէ տախի պարըշըգ չալըշմալըեըզ ։

«Էֆէնտիլէր, պիզ շիմտի ֆէյլէսօֆլար օրթասընտա պուլունմագտայըզ ․ իմտի, պու ֆուրսաթտան իսթիֆատէ իտէրէք, վէ ասլա սըգըլմաեարագ, հէր տօղրուլուղու սէօյլէեէլիմ ։ (Թէպէսսիւմլէր վէ թահսին ալգըշլէրի) Իշթէ մէզգիւր սահիհէլէրտէն պիրիսի վէ տէհշէթլի օլուպ, վէ ճինսի ինսան իչին պիր իլլէթ մագամընտա պուլունմագտա օլանընը պէն սէօյլէյէյիմ ․ քին ու ղարազ տէնիլէն շէյ տիր ․ քին ու ղարազ հարպ ու ճիտտալըն վալիտէսի տիր ․ պու վալիտէ նէ գատար պէտ նամ իսէ, քէնտի գըզը օլան մուհարէպէ տախի օ գատար մէքրուհ տուր ։

«Իմտի, պէօյլէ սէօյլէեէլիմ, վուրուշա գարշը վուրուշ, քին ու ղարազա գարշը քին ու ղարազ, վէ հարպա գարշը հարպ իճրա իթմէլի յիզ ։ (Ցույղու էսէրլէրի)

«Պիւ՛՛ միւսիւյ հաղրէթ իսա, չու «Պիր պիրինիզի սէվմէլիսինիզ» քէլամըյլա նէ՛ տիմէք իսթէմիշ տիր, վէ նէ՛ միւրատ իթմիշ տիր ․ տէյիլ պաղշա պիր շէյ, իշտ, հէրքէս սիւլահլարընըզը չէքմարըլըղ, պիր թարաֆա ախտըլընըղ, տիմէք իսթէմիշ տիր ․ զիրա, ինսան ճինսի, միւպթէլա պուլունտուղու քին ու ղարազ իլլէթի մուխաֆէսինտէն, անճագ պու սէվմէ իլէ գուրթուլաբիլէճէք տիր ։ Էն պիւյիւք վէ էն սահիհ խուլասայի թէօրիգի մէզգիւր թարիգ տիր ։ Պիր պիրինիզի սէվինիզ ․ ․․․ պիր սամէքի սիւզ մէյտանի կէլէճէք սէօյլէնիրսէ, պիրպիրինին հաղրէթէրինտէն պու սէօզլէրի հագգըմըզտա գալըպ իտէրիզ, Ալլահ թարաֆընտան գուրտուլուշ պիզլէրէ թէվճիհ իթմիշ տիր ։ Պէք միւֆիտ տիր ։ Պիզ անը գապուլ իտէրիզ ։ Պիզ տախի նէ կիւզէլ հիսսիեաթ իլէ իսթիֆատէ իթմէլիեիզ ։ Գալըմ սահիպի օլմագ, ատէթա պիր րէսուլուգ իթմէք տիր, քէնտի ոհվանիի չէյ տէվըշիւրլէր ․ (Պըրավօլար ։)

«Ահ, մէտէնիեէթ նամընա նիտալար իթմէլի, վէ մէտէնիեէթին աչըգ հէր թարաֆա վէ հէրքէսէ իլէթմէլիեիզ ․ Խօյր, լօյր, լայր, պիզ նէ ճինք իթմէք իչին պարպար իտիլմիշիզ, վէ նէ տէ միւրավիլլէրինի գըրմագ իչին եարատըլմըշ իտիք ․ Խօյր, լայր, պիզ նէ էհալի ․․․ ․․․

ԵՍՐԱՐԸ ՀԻՆՏ

— 31 —

17

ԻՔԻՆՃԻ ՏԱՎԼԷԹ

—Հինտուսթանը քէշիֆէ պուլունտուղուն միւտտէթթէ, իչիւէճիկին վէ թանըճաճաղըն պիւյիւք ատէմլէրին էն զարիֆի բրէնսէս Ճէլլա տըր ։

—Նէ՛ կիպի ․ էֆէնտիմ ։

—Զիւնքի բրէնսէսին թապիտամը օլտուղու հասսա ու հիսսայա կէլինճա տէրէճէ տիր քի, միւմքին տէյիլ կէօրէնլէրի հայրան պըրագըր, վէ տիլլէրի տէ պիր շէյ աղըզընա ալընմաղ ․․․

—Սէօյլէտիկինիզի իշիտէն թալիպլէրինիզ ։

—Իշթէ պունու իշիտէլի տիր, լաքին պիր միւտտէթ ․․․ Բրէնսէս Ճէլլա, Ինկիլթէրրանըն ասըլզատէլէրինտէն թարաֆընտան պէք թէօրամէթ պիր թալիպ վէ միւլքէտարլար պիր զաթըն օղլու, վէ Լօնտրատա եախսու Շարլօթ մօրթիմէր իսմինտէ պիր ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ բէքլէմիշ իտի ։ Միւմքին թէ Էվրօպայի ․․․ իթմէկ օլուպ, Սէրվիլի մէսթ վէ Թէօրիլի պէօյլէ պիր զէնկին ․․․ թարաֆ ․․․

թիր ։ Սիւիսին վէ Իթալեանըն ․․․ թալարէրլի ․․․ չէքմիշ, վէ հաթթա էն մահիր րէսսամլար պիլէ միւմքին օլամազ ․․․ հանըն ․․․ Բրէնսէս Ճէլլա միւճէվհէրաթըն ․․․ Լօնտրատա վէ Էտինպուրկտա ․․․ Մադէթ իլէ ․․․ իչինտէ ․․․ կէօրիւնմէզ տիր ․ Կէօրիւրսէն պէք թէօրիլէն ․․․ պու գատըն թէքրարէն վէ մէթինլիկ ․․․ պու ․․․ տիւզէնլի ․․․ միւսթէշարլիգի ․․․ պիր ․․․ Ռօբէրթ թու, վէ ․․․

—Էֆէնտիմ բէնտէ, նէ՛ միւմքին օլուր, անը ճօրճ թէշէքքիւր ․

—Հայրէթ ․․․

—Պու գատար սըրըմ ․․․

—Միլօրտ պու ․․․ տէյիլ տիր, ֆագատ ․․․

պունուն գաթիէն թէնհա պուլունուրում ։ Թէքրար իտէրիմ, բրէնսէս Ճէլլատա իքի գատըն ճիւմլէ միւֆսալըլ թէօրէթիւր օլուր ․․․ վէ ․․․ թէսլիմ վէ ․․․ վէ ․․․ գաղըն ․․․ գըրմըզըն ․․․ ․․․ Պու հալտէ չու ․․․ Հինտ ․․․

Ճօրճ ․․․

—Լօրտ պու ․․․ թէշէքքիւր ․․․ վէ պու գատըն ․․․

—Հէ՛ պիր վագըթ թամամ, չիւնքի պու բրէնսէս Հինտլի տիր, վէ Թամէրլան ճիհանկիր ․ պու ․․․ պու ․․․ պիր ․․․

—Բրէնսէս պու գատար վարթաշ, վէ պու գատար կիւզէլ ․․․ պիր դէրսլի կիպի ․․․ տըր ․

—Կիպիսի ֆաղլա, գըրալտան տախի զիեատէ ։ Պիզ Եվրօպալը օլտուղումուզ հալտէ, պիր միւտտէթ Հինտիստանտա իգամէթ իթմիշիզ, անըն կէնճլիկի սալթանաթ վէ սարաթը, խաթըրլամաղտան պիւէ կէնճլիկ տէր ։ Սէրայլարընըն պիրինին էշիկինտէ կէնճլիկ օլսա, ինսան քէնտիսի ․․․ ․․․ Բրէնսէսին էճտատընտան միրաս օլարագ, պիր հազինէ, էմի քէնտիսի պիր օրտասը տախի վար տըր քի, պունուն միւսթէգիլլ միւմլիւքիէթլէրինտէն պիրի տիր, վէ պունուն պու գօմիսիօնտան ․․․ քէնտիսի իսթէտիյի ․․․ իթմիշ տիր ․ Պու օրտու գանըթ ․․․ նիզամ ․․․ թապի օլտուղու հալտէ, պիր թագըմ գալընտալար մէվճուտ իքէն ․․․

—Պատիշահըն մը, աճապ ճօրճ իւ-նանմագ իսթէմէզսինիզ ։

—Էվէթ, վէ պուտէն պիւյիւք կէօրէ-ճէքսինիզ, վէ պու գատըն պիր պաղը նէ պիւյիւք տիր, վէ Ինկիլթէրրայի թապի օլտուղունտա շիմտի մուղալլիֆլէր իլէ թապիլ էտիլէն օլտուղու հալտէ, ասըլզատէն հէր պիր ֆարգլարը եօգ տուր, վէ պէօյլէ նիզամը թամամ վէ ազիզ թէմամլէրի իճրա իթմէքլէ ։ Պունլար բրէնսէսին իգթիտարընը մուհաֆազա իտէր, հէր հաճէթի մուհարէպէ իթիէր, վէ թէօրիէ իթիէրի Հինտ ասքէրինէ տէյիլ, պէօյլէ քէնտի սաճաթ թէօրիլէր ։

րեյէ մահսուլկն լէթմէյէրինի, վէ նէ ակ պիրը պիրը ատամլարըն պէրպէրլէրինէ ոէօյլէտմէյէրինի խոշնըրիգ․ չիւնքի, աստամ էօլտիւրմէք, հէր նէ սըֆաթ իլէ օլուր իսէ օլսուն, հէմ փանէիլէք տիր վէ հէմ տէ տիվանէլիք տիր ։ Հարպտա գազանըլան չան ու չիրէֆին հէմ հիչ պիր մանէասը եոգ տուր, վէ հէմտէ ասէթա պուտալըլըգ տըր։ Վ․ագաա, պիզտէ ճէնքճիյիզ, պիզ տէ գավղա իթմէք իսթէրիզ վէ իստէրիզ, լաքին, պիզ էֆքեար ճէնքճիլէրիյիզ․ վէ պիզիմ պօրճումուզ, ուլան գավղասընը մէն իթմէքլիկէ չալըշմագ տըր, վէ պիզիմ խըտամէթիմիզ, տայիմա օրտուլար արասընա աթըլմագ տըր ։ Պէնիմ ատէմին քէնտի էօմրիւնտէ օլան հուզուզու, ասլա թօզունուլմազըլըգ ճայիզ օլմաեան պիր հուզուգ տուր․ պիզ թաճլար կէտիրմէքտէ տէյիլիզ, էկէր օ տա վար իսէ, իլլա եալընըզ պաշլար կէօրմէքտէյիզ ։ Աֆվ իթմէք տիմէք, պարըշմագ տիմէք տիր ։ Մուսիպէթէնճամ սաաթլար վուրմաեա պաշլատըղընտա, հիւքմտարլարտան, էհալիլէրին էօմիւրլէրինի էսիրկէմէյէրինի թալէպ էյլէտիկիմիզ կիպի, ճիւմհուրիյէթլէրտէն տախի, իմբէրաթօրլարըն ճանլարընա գըյմամալարընը թալէպ իտէրիզ ։ (Թահսին սէտալարը ։)

«Էվվէթ, միւրտատըմըզ հիւսնի իմթիզաճ իլէ միւսալահանըն հուսուլինտէն իպարէթ տիր, պիզիմ կիպի ֆէյլէսօֆլարըն մէմուրիյէթի պու տուր ։ Իմտի, եա պէնիմ իլմ ու հիւնէր, վէ չիր ու սանաթ գարընտաշլարըմ, ֆիքր ու թէֆէքքիւրիւն մէտէնիյէթպանըլար օլան գուտրէթի միւսթագըլլէսինի իսպաթ իթմէլիյիզ։ Պէնիմ ատէմին, թարիղի սուլհ ու սալահտա ալըրը հէր պիր ատըմտա, տօղրուլուղուն լէյլ ու նէհար կիթմէքտէ օլմասընը կէօրէրէք, գիւտաստէմիյէ մէմնուն ու մէսրուր օլմալըյըզ, վէ պու եօլտա գահրամանլըգ կէօսթէրմէքտէ պուլունան ֆայիտէլի ճէհտ ու գայրէթիմիզին տօլայը իֆթիխար իթմէլիյիզ ։ Տօղրուլուգ պիր թանէ տիր, իքի տիւրլիւ օլամազ, վէ անըն ըշըղը չարըգ սուրէթտէ կէթմէզ․ տօղրուլուգ տիմէք ատլ ու ատալէթ տիմէք տիր․ քէզալէք, իքի տիւրլիւ ըշըգ եօգ տուր, չիւնքի հագգ (րէզօն) տէնիլէն շէյ իքի տիւրլիւ օլամազ․ վէ պինաէն ալէյհ, քեամիլլիք, տօղրուլուգ վէ ազըլըըգ տախի իքի տիւրլիւ օլամազ ։

«Հոմերոսուն Իլիատընտա կէօրիւլէն տօղրուլուգ վիճտանըյլա, Վօլթէրին Տէքսիմնէր ֆիլօզօֆիքինտէ կէօրիւլէն վիճտա պէյնինտէ պիր ֆարգ եօգ տուր․ չիւնքի սանիհլէք զինալարը, ասըլար արասընտան օգ կիպի սըսստողրու օլուպ կէլէտէ, վէ յէֆֆագ կիպի պէրրագ պուլունտուղու թագտիրտէ կէչիփ կիտմէքտէ տիր ։ Մէզքիւր ըշըգ կիճէէէ, եանի քին ու գարազա գալէպէ իտէճէք տիր․ վէ իշթէ քիթապէթինտէ անտալիէյի ազիմէփ պու օլաճագ տըր ։ Պու պէյմաթ իսէ, պունտան տա կիւզէլ պիր շէյ օլամազ, տէնօտէ ճայիզ տիր։ Հուզուգ գավմէթի, մատտի գավմէթէ գալէպէ իտէրէք անը բասիմալ իտէճէք, վէ մուհարէպէ տէնիլի էօնիւնտէ պիր սէտտ չէքէճէք տիր ։ Մէմնուն օ՛լ եա՛ Վօլթէր, իշթէ ազըլ ու պարիրէթ, չիտալէթի էկնտէքտէ տիր․ վէ, իշտէ, եա՛ Հոմերոս, Միլէրվա Աթէնէ սանչարընտան թութարագ սիւրիւքլէմէքտէ՛ տիր ։ (Ուզուն թաքտիրլէր)

«Իմտի, մատամքի արթըգ նուլթըրմա իթթամ վիրէճէկիմ, միւսաատէնիզլէ, պիր նիյէթ ու արզու պէեան իթմէք իսթէրիմ․ վէ մէզքիւր նիյէթ ու արզումուն մագպուլ իսէ, եալընըզ պիր Ֆըրգաեա միւրաճաաթ օլմասըլա, իլլա հէր թագըմըն գալպինէ միւրաճաաթ իթմէք տիր ։

«Էֆէնտիլէր, պիլիրսինիզ քի, պիր Րօմալը (1) սըթըգ քէնտուսէ պիր մէրագ խատիրիյ օլտուղունտան, տայիմա, «Գարթաճինաեը խարապ իթմէլիյիզ» տէմէքտէ իտի․ Պէնիմ տախի էօյլէ պիր մէրագըմ վար տըր, եանի, պէն տէ տէրիմ քի «քին ու գարազը նապէտիտ իթմէլիյիզ»։ Էկէր գալէմ սահիպլէրինտէ պիր մագալէ վար իսէ, օ տախի, անճագ պունտան իպարէթ պուլունսա կէրէք տիր ։»

Պու նութգուն սօն եիկիրմի պէշ սաթըր գատարը, սալթ Ֆրանսըզլարա տայիր օլուպ, վէ ումումա պիւյիւք պիր էհէմմիյէթի պուլունմատըղըտան պաշգա, էհրիմիզ տախի միւսաատէ իթմէտիկինտէն, խիթամ վիրմիշիզ տիր ։

ՀԻՆՏՍԹԱՆՏԱ ՄՈՒԶԻՐՐ ՀԱՅՎԱՆԼԱՐ

Հինտիսթանտա 1875 տէ 20 805 վէ 1876տա 19,273 ատէմ մուզիրր հայվանլարտան թելէֆ օլունտու ։ Բիվիլէթէ նէզարէն, պիր թէք տիշի պէպր 127 քիշի թելէֆ էտիպ, պիր եօլտան կէչ պ կիտէնի պիր հաֆթա մէնն էթտի։ Տ կէր պիր պէպր 50 ատամ թելէֆ էթմիշ, վէ 13 բարէ քէօյ էհալիսինի քէօյլէրինի Թէրք իթմէնէ մէճպուր էյլէմիշ ։ Բէզալիք եալընըզ զէհիրլի եըլանլարըն բըքըմալընտան 1 200 ատէմ թէլէֆ օլտու ։ Ինսան գանահընտան մատա պալէատէ մէզքիւր իքի սէնէ զարֆընտա երրթըճը հայվանլարտան, վէ զէհիրլի եըլանլարտան թելէֆ օլունան հայվանաթըն մըգտարը 101 635 է պալիղ օլմուշ տուր ։

Հինտիսթանըն Ինկիլիզ հիւքիւմէթի թարաֆընտան երրթըճը հայվանաթ թելէֆ էտէնլէրէ վէրիլէն միւքեաֆաթ 1875 սէնէսինտէ 10 465 լիրաեա, վէ 1876տա 10 865 լիրաեա պալիղ օլտու ։ Պու մէպլաղ երրթըճը հայվանլարըն իրաս էթտիքլէրի զարար վէ զիյանըն ճէսամէթինէ նիսպէթէն բէք ճիւզի տիր ։ Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին պիր Հինտլինին էօմրիւնէ նէ գըյմէթ պիւլտիւքինի պիլմէյիզ, լաքին մէզքիւր իքի սէնէ զարֆընտա երրթըճը հայվանաթ թելէֆ էտէնլէրէ վէրիլէն միւքեաֆաթըն նէֆիսինի երրթըճը հայվանլարտան թելէֆ օլունանլարըն սայըսը իլէ թագսիմ օլունտուղու հալտէ ատէմ պաշընա իքի պուչուգ մէճիտիյէտէն ազաճըգ զիւատէ տիր ։ Պու մէպլաղ ինսանիյէթի վէ խայրխահլըղը իլէ իֆթիխար էտէն պիր միլլէթ իչին պէօյլէ պիր շէյ տէյիլ տիր։ Էկէր ինսան թելէֆ իթմէյէ մախսուս օլան ալէթըն իքմալի խուսուսունտա իտիլէն սայ ու գայրէթ գատար երրթըճը հայվանաթըն տէֆի իչին սայի սայ ու գայրէթ օլունսա իտի, չիւպհէսիզ պէկ վագըթ զարֆընտա Հինտիսթանտա երրթըճը հայվանլար մահվ օլուրլար իտի ։ (Աւտարեր)

(1) Գաթօն (Մ․Նսի) տէնիլէն չէօհրէթչուար պիր զաթ տըր քի, հէման հէր նութգունտա, մէզքիւր լուզէթ իլէ պիթիրիր իմիշ ։

---

1 Ապրիլ 1878, Բօրդ-Սայիտ

ԺԻ․ ԹՈՒՂԹ

Խմբագիր,

Երէկ՝ յԱղէքսանդրիա, շոգենաւներնէս ... ըլլալով Աբօլլօ (Ապողոն) անուն Աւստրիական շոգենաւը նստանք Ազգ․ երեւելիներէն՝ Ֆէնէրճեան Մեծ. Յովակիմ էֆէնտիի հետ և ժամը եօթին մեկնեցանք ։

Այսօր ամսոյն առաջին օրը՝ ժամը կէսին, ողջամբ հոս հասանք ։

Հանդրաւանը՝ Աղէքսանդրիոյ պէս ցերծ ու ապահով է թշնամական ո՛և է յարձակմունքներ ։

Ծովուն մէջ սյունիւթ թապուն «վիկդակ» շինուած ներքնուղիներ, ոլորտապտոյտ հաստատուած ցից ժայռեր կան, որ Թըշնամոյն յանդուգն և խիզախ արշաւանքը ... կարգիլեն ։

Այս պաշ․ ճամբաւ շոգենաւներուն երթեւեկը — Թէ Սուէզի ջրանցքը բաց է և թէ Բօրդ-Սայիտ ծոցը — ծիշդ Աղէքսանդրիոյ պէս՝ յատուկ առաջնորդներու միջոցաւ կ'ըլլայ ։

Աղէքսանդրիոյ առաջնորդողները՝ որ Արաբացի են, մակոյկով շոգենաւուն վըրայ կուգան ։ Իսկ այս տեղինները՝ Ջրանցքին համազգային ընկերութեան կողմանէ գործուած, նաւամէջ շոգենաւով ։

Եթէ վտանգ պատահի, ընկերութիւնը կը տուժէ ։

Երկիրը, բստ ամենայնի աւազուտ լինելուն, չը գոյութեան հարկը ստիպած է արհեստաւորին, որ փոշի-աւազը աճաղին քարերու ձուլեն, վերածեն և այս արուեստական նաւահանգիստը յօրինեն ։

Անանկ որ՝ երկու խորանարդ մեդր քանակութեամբ, աւազէ թափծու քարերով շինուած կամաւոր է այս նոր նաւահանգիստը ։

Գանք ընդհանուր նկարագրութեան ։

Բօրդ-Սայիտ՝ այսօր աշխարհագրական անապատ մը չէ . . . ։

Եգիպտական արշակաւնն է ։ Իսկ Նաւերու՝ երթեւեկութեամբ և վաճառականական կարեւորութեամբը, Բարեյուսոյ Գլուխը ։

Բնութիւնը բնաւ չէ օժտած, չէ օգնած այն տեղւոյն յառաջադիմութեանը, այլ միայն մարդկային հնարագիտութիւնը, ճարտարամտութիւնը ։

Դեռ ծովուն վրայ ենք ։

Երեւակայեցէ՛ք վերոյիշեալ ընդարձակ հանգրաւանը, որուն ճակատը խոյացեալ անդուգական բրգաձև փարոս մը կը բարձրանայ ։

Փարոս մը, որ աշխարհիս մէջ թէ իր նորութեամբը և թէ մանաւոր առաւելութիւններովը առաջինն է ։

Իր ճառագայթարձակ լոյսը՝ ելեքտրական մեքենայի մը միջոցաւ կը՝ղանի ։

Մինչեւ ցերեկուան մօտ հեռաւորութիւն կը տարածէ իր շողշողուն ճառագայթները ։

Կը հաստատեն թէ՝ փարոսի շինուած ժամանակը՝ այս ելեկտրիք լուսոյն փայլուն թափանցկութիւնը մինչեւ 40—45 մղոն կընդուրծանալի եղեր ։

Տեղական ձկնորսները՝ սակեց յուսահատեալ, տեղական լեյսանութեան խընդրարկու կըլլան, լուսոյն նուազեցուցմանը համար ։ Այս խնդրանքը նկատողութեան կառնուի և լոյսը չափաւորուելով՝ 30 մղոն տարածութեան մէջ կամփոփուի ։

Աստ կը հանգչին չորս պատերազմիկ եռակայմ գրահաւորներ՝ Եգիպտական, Անգղիական, Գերմանական և Սպանիական, որոնք տեղական ապահովութեան կը ծառայեն ։

Գաղղիական Մ'սաժըրիի երկու շոգենաւներ ալ մեզի ուղեկից ունինք ։

Այսօր Մոլդաւիայի փոստան՝ ձայնն գնաց․ Անգղիական ուրիշ ընտիր շոգենաւ մ'ալ՝ Հնդկաստան ։

Շոգենաւներուն ամենէն ընտրելագոյնները՝ Սուէզ կը թանին ։

Օ՛ կը լսեմ որ մինչեւ տասն և ութը շոգենաւ, ջրանցքէն անցուդարձ կընեն ։

Շոգենաւեց անցատուրքը շատ սուղ է։ Իւրաքանչիւրին պարունակութեան չափովը հաշուեալ ։

1500 Անգղիական ոսկերի, կամ աւելի անցագին վճարող շոգենաւներ կը գըտնուին ։

Ընդհանրապէս Հնդկաստան երթեւեկողները՝ Անգղիացի են, ինչպէ՛ս նաեւ ձայոն գնացողները՝ Մէսաժըրի-Մարիտիմի ընկերութեան շոգենաւներն են ։

Յայտնի է որ այս ջրանցքը՝ Հնդկաստանի, և այլ Ասիական երկիրներուն ու Եւրոպայի միջեւ անցուդարձ դուռն է ։

Հոս առաջին անգամ տեսայ Անգղիական զրահաւոր շոգենաւ մը, որուն ընդարձակութեան հետ սպիտակագոյն ներկը՝ հազուադէպ տեսք մը կը ներկայացնէ։

Սուէզ ճանապարհորդող շոգենաւները երբեմն պարտաւորուած են տեղ տեղ սպասելու ։

Համազգային ընկերութիւնը՝ միայն Անգղիացւոց նաւերուն բացառութիւն ը-

---

—Հագըգաթէն, տէտի Ձօրճ, չու Հինտիսթան անայիպ պիր մէմլէքէթ իմիչ ։ Չիւնքի իչ պու օն տօգուզունճու ասրըն օրթասընտա պիլէ, էսկիմագթըն ամազօնթէամին օլունան ճէնքճի գարըլարը կիպի, գատըն ասքէրլէր օլմագ, տօղրուսու, էֆէնտի բէյտէր, պանա ինանըլմազ կէլիյէօր ։

—Պու պապատէ պէն տէ սէնինլէ հէմֆիքիրիմ, ճէվապ վիրտի Ճօն Մալգօն կիւլիւմսէյէրէք ։

—Հալ պու քի չու պարիպ թագըմլարը բրէնսէս նէ՞րէտէ սագլըեօր ։

—Պունլար, մախսուսէն ինշա օլունմուշ օլան գալէթ միւնթազամ գըշլալարտա սաքին օլուրլար․․․ վէ ֆագիր պընէֆիտան պուլունան Հինտլի՝ գըշլարտան հէր քիմ իսթէր իսէ, բրէնսէս ճէլլանըն օրտուսունա կիրէպիլիր ։

—Պու ասքէրլէրին էլպիսէլէրի տէ բէք խօշ օլմալը տը ։

—Շիւպհէսիզ, չիւնքի բրէնսէս գալէթլէ հասւմի սահիպի տիր ։ Պրինսէլէրին պու ասքէրլէրին կէյինտիքլէրի էլպիսէ, Հինտ ասքէրինին կէյինտիկի էլպիսէ իլէ Լօնտրա թէաթրօլարընտա, Մէվլուտոս հաղըլէթի իսա եօրթօւլարը կիւինէրլի օյնանըլան օեունլար միւնասէպէթիյլէ, տայը օւսնճու գըզլարըն կէյինտիքլէրի թօզապ էլպիսէլէրին արտ էտրինտէ պիր շէյ տիր ։

—Հասըլը կիւզէլ տիր ա՛ ։

—Հէմ գալէթ կիւզէլ ։

—Բրէնսէս օրտուսունտա մաէէթլէյէ պըմազըլըղըն պիր մահէլլէ կիթմէ՞զ մի ։

—Միւմաիլէյհա քէնտուսի սալթանաթլը կէօսթէրմէք լազըմ կէլտիկինտէ, օրտուսունա մաեէթինէ ալըր ։ Մէսէլա չու վագըթ չէքտիրընտա ատիտ, բրէնսէս ճէլլանըն էթրաֆընտա պիր մըգտար ասթը գարը ասքէրի պուլունտուղունը գավիյեն զանն իտէրիմ ։

—Իշթէ էֆէնտի բէյտէր, միւմաիլէյհա իչին պիր ազ էվվէլ զըրալ կէօրի էօմիւր կէչիրիր տէտիկինիզին տօղրու օլտուղունտա չիմտի ինանըյօրում ։

—Բրէնսէսին տարաթ ու սալթանաթը, եալընըզ պունտան իպարէթ օլմաեըպ, միւմաիլէյհանըն քէնտուսի վէ միւսաֆիրլէրինի էյլէնտիրմէք իչին սէսնտէլարը տախի վար տըր ։

—Նէ՞ըր սէսնտէլար ։

—Եանի թա չօճուգլուգլարընտան պէրու վէ քէօչէք սէսնտէլէ քէնտիլէրինէ պիր սանաթ իտինմիշ օլան սէսնտէլար տիմէք իսթէրիմ։ Բրէնսէս հէր նէրէտէ, պու սէսնտէլարտան քէսպի մէճպուր իթմիշ օլան պուլունտուրուլմաս իշխոր իսէ, պիր թէաթրօ տիրէքթօրուսուն մէչհուր պիր օպէրաեա հազըրլանտա թօպըաը կիպի, իսթէտիկի զամանտա պիւլտուղու մէւզէ, անը մանէթինէ ալըր ։ Միւմաիլէյհա պու սէսնտէլար իչին սէնէտէ իքի եիւզ պին ֆըրանգ սարֆ իտէր իսէ տէ, մալէք օլտուպու վարիտաթ եանընտա, պու գատար պարէ հիչ միսապսէնմէ տիր ։

—Բէք էյի, հալ պու քի բրէնսէսին սիւլէտիկը հագգընտա խալգ պիր շէյ տիեօ՞ր մու ։

—Խայըր, քիմսէնին պիր շէյ տէտիկի եօգ տուր, չիւնքի անըն աէլի էօմրիւ մէյտանտա օլուպ, ֆագաթ խուսուսի էօմրիւնէ քիմսէ պիլմէզ ։

— Լաքին նէ՛ իչին թէքրարըն էյլէնմէզ օր ։

Ճօն Մալգօն կիւլիւմսէյէրէք,

—Սէվկիլի օղլում, տէտի, պիր սիւալ իթտին քի, պունա եալընըզ բրէնսէս ճէվապ վիրէպիլիր ։ Իմտի, էկէր իթթէրսէն, պու սիւալի քէնտիսինէ էթ ։ Անճագ չարասընա պաքըլը օլ քի, միւմաիլէյհա հէր նէ վագըթ էվլէնմէք իսթէնէճէք օլուր իսէ, թալիպլէրի կէօյանքի ելլտըզլարտան, վէ տէնիզ քէնարլարընտաքի գումլարտան զիյատէ օլաճագ տըր ։

—Էֆէնտի բէյտէր, սիզ բրէնսէսի իյիճէ թանըյօրսունուզ ։

—Խայըր, բէք ազ թանըրըմ, պիր տէֆա պօյ Սիւէյթըն թարաֆընտան թագտիմ օլունտում, ֆագաթ նասըլ քի պօյ Սիւէյթի կէօրիւլէօրում, հալէն իւմիւթ տուրումայըմ ։

—Բրէնսէս թարաֆընտան տահա պիրինճի տէֆա գապուլ մը ատիլթ օլունաճագ մըսընըզ ։

—Էվվէթ, պիրինճի տէֆա տըր, վէ սէն տախի պէնիմ իլէ մէզուլ իթմէլիսին հալտէ, պունտան տօլայը զիյարէթ սիւրէ էթմէմ տայիմա, չիւնքի պիր թագըմ պիյիւք Հինտլիլէր իլէ միւնասէպէթ իթմէքլիթէտիրիմ հալտէ, չու մազպութ մուտաֆֆագ օլամամէօ, ֆագաթ չիմտի պու սուրէթլէ օլամայագ յիմ Ջանն իտէրսին քի, բրէնսէս պիզզաթ պէնիմ արզումու հիս իթմիշ տէ, անըն ֆիքրինի կէթիրմէմէյէ չալըշըր տըր ։

Ջօրճ, պէտէրինին պու սըօզլէրինէ սէվինճինտէն իմզալարինէ պօյ պուլունտու միւթէպէսը պօյ, իմէնէինտէն պիր կէօզ կէչիյօր իտի, վէ,

—Այօ թագըմ պիթէնէ բէնճէնպէ կիտէճէ՞կ տիր, տէտի ։

—Էվվէթ, վէ պինաէն ալէյհ չու վագըթ պու, լօրտ Անիլէ թօնտըն՝ վէրէճէկի պալօտան իւէ կէճէ էվվէլ օլաճագ տըր ։

—Ավտ կէտիճէկիմիզ օտան իլէ Պէնարէստէն քէնթինին գօչ սաաթէ մէսաֆէ վար տըր։

—Թագըմա պիթէ ֆարգըն ։

—Խուլա՛ք մէսաֆէ իմիչ, չու հալտէ հայվանլարըմըզ պիթիկի կէօ պիրի կէօթիրուէքտէն սօնրա, տէրմէճէյք գալտճագ տըրլար ։

(Տէվամը վար)

բած է այս մասին, իւր չափը՝ մեծագոյ՝ մասամբ ապնցէն գոյանալուն համար։

Շոգենաւերէն մի առ մի և պարզապէս կը տեսնուին՝ Բորդ–Սաիտի ուղղագիծ և յայնարձակ պողոտաներուն հորիզոնական դիրքը։

Ասոնց մէջ ժուռ եկող անձանց Եւրոպացի կամ Արաբացի ըլլալն անգամ դիտողն կրնայ որոշել։

Վերջապէս այս սիրուն տեսքը՝ Բորդ–Սաիտի դիրքը աւելի ևս կազնուացնէ։

Հետաքրքրական տեսարան մը։

Նաւահանգիստը՝ ճաքոնէն և Հնդկաստանէն եկող մեծ չոգենաւեր կային Մէսաժէրի ընկերութեան։

Ցեսայ որ ամէն օր հոն կը դիմեն։

Եւ ևս ընկերացայ։

Մտայ այս վիթխարի չոգենաւերէն մին։

Նաւաստիները Հնգկաստանի և Ճաքոնի բերքեր ու ձեռագործներ կը ծախէին։

Գոյնզգոյն զմայլելի թռչուններ, այլ և այլ տեսակ թութակներ, բազմադիմի կապիկներ, թեթեւ և թանկագին անօթներ, հազուագիւտ քարեր, մետաքսէն վկնոցներ, չալեր, գրակոնտիկոնեայ (մինչ) սուփեր, կազամարներ, թէյամաններ, որոնց նիւթը, բաղադրութիւնը՝ Եւրոպոյ յախճապակին կը գերազանցէին։

Կային նաև տեսակ տեսակ փոխադրական գրասեղաններ, քանդակեալ գործիներ, նրբաշէն հովհարներ, գեղայօրէն հովանոցներ, ընդելուզեալ ընտիր կերպասներ, կուաւած թաշկինակներ, գոնազան արմատիք, որոնք Պոլսոյ մէջ երբէք տեսնուած չեն, և որոնք գոգցես կատարեալ արուեստահանդէս մը կը կազմէին։

Ասոնց ամէնը խիստ աժան գնով կը վաճառուէին։

Ցետոյ դէպ 'ի սեղանատուն երթալով, հետաքրքրական բան մ'ա տեսայ։

Դերակուրի ատեն էր։

Ճանապարհորդք կը ճաշէին նեղ և երկար սեղանի մը վրայ երկկողմանի բազմեալ։

Սեղանի երկայնութեան կրկին ծայրերը մէկ մէկ Զինի կամ ճաքոնի փոքրիկ բնիկներ կանգնած՝ գլխաբաց, իրենց սովորական հագուստովը, տարազովը՝ ու երկայնատուտն գիսովը։

Ասոնց ձեռքը՝ առանցքի մը վրայ հաստատուած հովհար մը կար սեղանին երկարութեան մեծութեամբը, որուն երկու ծայրերը այս Ասիական խոշիկները բռնած, կը հովհարէին բազմականները, կը հալածէին տեղւոյն հոծ և լկոտի ճանճերը։

Տիմեադին մեծ լիճը հոս մօտ է, ուրկից ձկնաճուռին (պոռիէ) կոչել ըսուած պատուական տեսակը կելլէ։

Ապաքէն զարմանալի տեսարան մը կը ներկայացնեն Եւրոպացի վարար կանանց մակոյկներով չոգենաւուց ըրած այցելութիւնները։

Շոգենաւերէն դուրս ելլող ճանապարհորդք՝ թուանշանով կելլեն, թուանշանով կը վերադառնան։

Այս մասին խիստ աջալրջութիւն, խիստ հսկողութիւն կայ։

Բորդ–սաիդ՝ Մէհմէտ Սաիտ բաշայի օրով կը հիմնարկուի և անոր անուամբը կը յորջորջուի Բորդ–սաիտ այսինքն նաւահանգիստ Սաիտի։

Մտնենք հիմայ քաղաքը։

Առաջին անգամ մուքսատունը կը ներկայանայ։

Այս ապակեզարդ մը տեսանք, որ խել մը զանազան ապգի կենդանադրերով խճողեալ էր։

Ասոնք, այլ և այլ յանձանոք յաւիտեան արտաքս աքսորելոյ պատկերներն էին։

Եգիպտական իշխանութիւնը օրէնք ունի, որ՝ ո՛և է ոճիրով եթէ մէկը իր հողէն վտարուի, անպատճառ անոր լուսանկարը առնել կուտայ։ Որոնցմէ մէն մի օրինակ՝ իր իշխանութեան սահմանագլխոց կայարանները կը դրկուին ըստ Եւրոպական նորադիր կանոնի։

Բարեբաղդաբար, յիշեալ պաշտօնական ապակէն Աղջամին մէջ Հայ կենդանագիրներ խստ քիչ կը գտնուէին։

Շոգենաւ մը եկած ատեն, նախ և առաջ գոսոները (լրտես) կը տեղան 'ի շոգենաւ, խուզարկելու համար թէ՝ արդեօք կա՞յ ծպտուն աքսորեալ մը։

Քաղաքին մէջ Եւրոպական հիպատոսներ կան։

Հիպատոսարանները իրենց գեղեցիկ քանդակ դիմանչներով ու յարածածան դրօշակներով կը ճանչցուին։

Փառաւոր շէնքեր, միայարկ կրկնայարկ պատշգամներ, լայնաբեմակ յարդարուն պատշգամներ, հասարակաց պանդոկներ, այսիրանկա, ալաթուրգա ճաշարաններ. Արևելեան սրճատուններ, Արևմտեան զբօսարաններ, Արաբացի խաշխաշաներ, Եւրոպական մեծամեծ խանութներ, հարուստ կրպակներ կան, որոնք փարիզական և Հնդկական ապրանքներ կը ծախեն։

Բորդ–Սաիդ կը գտնուին ամէն ազգ մարդիկ։

Բազմաթիւ Գաղղիացիներ, Անգլիացիներ, Յոյներ, Մալթէզներ և Հրէաներ, որոնք այլևայլ տեղերէ հոս գաղթած՝ գանազան մեծ մեծ վաճառատուններ բացած են։

Ասոնց բաղդատմամբ՝ Հայ գաղթականները չատ նուազ են թուով։

(Մնացեալը յաջորդ թուով)

Պաղտատ սաքինէլէրինտէն օրուշ, մաեէթինտէ 56 սիւարի օրտուղու հալտէ, Անատօլու օրտուլի հիմաեուունա կէլէրէք, Պաեազիտ, Գարս, Արտահան վէ Հորում Տիւզիւ մուհարէպէլէրինտէ իպրազը չէճատթ իթմիշ օլան Ամիէ հանրմ, իքի եէրինտէն ճէրիհէտար վէ մաեէթի սիւարիլէրինտէն երիկրմիսի էսիր, վէ սն ալթըսը չէհիա, վէ գուսուրու բէրաքէնտէ օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ Թրապիզոն վիլաեէթի վալիսի Եուսուֆ բաշա հազրէթլէրի իմհասըյլա, մագամը սէրասքէրիեէ վիրուտ իթմիշ տիր։ Միւմաիլէյհա միւլակիմի էվվէլ ըրիթպէսինտէ, վէ կէօքսիւնտէ Մէհիտիեէ Նիշանը պուլունտուղու հալտէ, սէրասքէր բաշա հազրէթլէրինէ միւսաֆիր իսիրմիշ տիր։

—

Պէյօղլու իլէ Գալաթաեա վէ Բուէլինին Պոզաղ իշի սահիլինէ սու ճէլպի իշին, պիրի Ֆանտա թէպասընտան վէ տիկէրի Ալմանա տէվլէթի թէպասընտան իքի գաթա, թարաֆը հիւքիմէթի Սէնյէյէտէն իմթիեազ իթա իտիլտիկինի, Լա Թիւրքի կէչէն բէնշէնպիհ կիւնքի նիւսխէսինտէ եապմըշ ալը։

Մալիմ տիւր քի, պուրալարա չիմտիեէ գատար կէլէն սու, տօղրուտան տօղրուեա պէնտէրատէն կէլտիկի միւնասէպէթլէ, պէնտէրատէն կէլէն սուեուն պիր մահկէլ ճէմ իտիլմէսի իշին, թէասիրի լազըմէեէ թէշէպպիւս օլունմատըղընտան, եազ մէվսիմինտէ սուեուն ազըղընտան տօղաեը սըգընթա չէքիլմէքտէ իտի։ Շիմտի միւմայիլէյհիա, պուրգաղը իմթիեազ իւզէրինէ, պիր չիրքէթ թէշքիլ իտէրէք, սուլարը գայ օրմանարագ, ճէմի իշին եէնիտէն պէնտ ինչա, վէ նօգսանը օլան պէնտէրի իքմալ իտէճէք տիր։ Թէշէպպիւսաթ սէմերէսիյէ, եազ մէվսիմինտէ սուտան չէքիլէն մուղայիգա պէրթարաֆ օլտուղտան սոնրա, ճէլպ օլունճագ սու թէմիզլէնէրէք, զաեէթ պէրագ օլտուղու հալտէ, Ֆիրուխթ օլունճագ տը։

(Ցանանը)

—

Գասըմ բաշալը Ֆագիրէ պիր Խալամ գարը, գէվմի վէֆաթ իտիպ, քէնտիսի տախի իքի նէֆէր չօճուգլա զաեէթ սէֆալէթ վէ գարուրէթ իշինտէ գալմըշ օլտուղունտան, քէմալի մէյեսիսեէթինէն նաշի, քէնտուլի ամամագլըղա գարար վիրմիշ, վէ Ֆիրֆաղը կէչէն կիւն մէգքիւր նիսեէթինի իմրա իթմիշ իքէն, պիր թագրիպ գօնշուլարը թարաֆրնտան կէօրիւլէրէք, պօղազընտաքի իրի քէսմիշէր, վէ պէչարէյի էօլիւմտէն դուրթարմըշլար տը։ Պաուէհու մէրգու